

Ülkemizdeki Okul Öncesi Eğitimin Bazı Veriler Açısından OECD ve AB Üyesi Ülkeleri İle Karşılaştırılması

The Comparison of Some Data in Turkish Preschool Education with OECD, EU Member Countries

İbrahim Yaşar KAZU *

Mesut YILMAZ**

Makalenin geliş tarihi: 12.03.2018

Kabul tarihi: 30.05.2018

Öz

Bu çalışmada okul öncesi eğitim kurumu özelinde diğer ülkelerle öğrenci sayıları, öğretmen sayıları ve eğitim süreleri ile ilgili bir karşılaştırmaya gidilmiştir. Bu çalışmanın amacı; okul öncesi eğitimde karşılaştırılan alanlarda Türk eğitim sisteminin mevcut durumunu tespit etmek ve gelişimi adına ileriye dönük ne yapılması gerektiği sorularına cevap aranmıştır. Karşılaştırma yapılırken OECD ve AB üyesi ülkeler seçilmiştir. Ayrıca Türkiye'nin okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğrenci sayıları ve öğretmen sayıları incelenmiştir. Verilerin toplanmasında doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Verilerin analizi yapılırken mevcut durumlar tablolar halinde gösterilerek karşılaştırmalar yapılmıştır. Bu karşılaştırmalardan hareketle yorumlar yapılarak önerilerde bulunulmuştur. Çalışmada günlük çalışma saatlerinin azaltılması; eğitim-öğretim yapılan gün sayısının, okullaşma oranının ve öğretmen sayısının artırılması gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Öğrenci Sayıları, Öğretmen Sayıları, Derslik Sayıları, Okullaşma Oranları, Eğitim Süresi

Abstract

In this study, a comparison was made with other countries on the number of students, number of teachers, and duration of education in the pre-school education institutions. The aim of the study is to determine current situation of Turkish education system in the compared areas in pre-school education and to find answers to the question of what needs to be done forward in the name of it's development. To make comparison with Turkish education system, OECD and EU member countries have been selected. In addition, the number of students and the number of teachers in pre-school education institutions of Turkey have been examined. In data collection, 'document review' method was used. While analyzing the data, the present conditions were compared in tables. Based on these comparisons, comments and suggestions were made. In the study, it was concluded that the daily working hours should be reduced, the number of days of education should be increased, the schooling rate and the number of teachers should be increased.

Keywords: Pre-school Education, Number of Students, Number of Teachers, Number of Classroom, Schooling Rates, Duration of Education

Dr. Öğr. Üyesi Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü. iykazu@firat.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. m.yilmaz213423@gmail.com

1. GİRİŞ

Eğitim, toplumların geleceğini şekillendiren en önemli araçlardan biridir. Bu aracın etkili-verimli kullanılması, bireyin gelişimini doğrudan, toplumun gelişmişliğini de dolaylı olarak etkileyecektir. Eğitim, bireylerin gelişimi için ihtiyaç duyulan sistemli bir kurallar bütünü olup dinamik bir yapıdır. Bireyin içinde bulunduğu toplumu ve toplumun bütün yapılarını içerir (Ergun, 2005). Eğitim, bireyleri geliştiren önemli bir olgu olmakla beraber, bireyin üyesi olduğu toplumu da sosyo-ekonomik açıdan geliştirip kültürel anlamda ileriye taşır (West, 1981). Eğitim, bireyin zihinsel ve fiziksel gelişimindeki eylemleri ifade etmektedir. Dolayısıyla birey kendi gelişimini sağlayıp toplumu da geliştirmelidir (Tezcan, 1985). Eğitim, bireyin kendisini tanıyıp geliştirmesini ve içinde yaşadığı toplumun bir parçası olmasını sağlarken topluma katkı sunarak toplumun gelişmesini ve kültürün devamını sağlar (Şişman, 2014). Sistematik bir yapı gösteren eğitim, kültürel yapının temel unsurları olan inanç, felsefe, sanat, bilim ve teknik, gelenekler, siyaset, ekonomi gibi sistemlerle iç içe olup bu sistemleri etkiler ve bu sistemlerden etkilenir (Sönmez, 2005).

Sevinç'in (2005) ifadesiyle "İnsanın tüm yaşamı göz önünde bulundurulduğunda bazı yaşam dilimlerinin, psikolojik ve fizyolojik gelişmeler açısından daha kritik dönemler olarak ele alınması gerektiği bilinmektedir. Örneğin okul öncesi eğitimi, erken yaşlarda sağlanacak deneyimlerle elde edilecek temel bilgi, beceri ve alışkanlıklar çocuğun daha sonraki öğrenim yaşamının yanı sıra sosyal ve duygusal yaşamını da biçimlendirecek güçtedir. Tesadüflere bırakılmayacak kadar ciddi, bilimsel ve sistematik bir organizasyon ile yönlendirilmesi gereken okul öncesi eğitim hizmeti, tüm eğitim sisteminin en can alıcı basamağıdır". Bu nedenle; çocuklar özellikle okul öncesi dönem olarak adlandırılan yaşamın ilk altı yılında çok hızlı büyürler ve bu gelişim alanlarında şaşırtıcı bir hızla yetkinleşirler. Böylece çocuğun kendi potansiyelini gerçekleştirmesinin ve toplumun üretken bir bireyi olabilmesinin yolu açılmış olur. Beyin okul öncesi dönem boyunca hızlı geliştiği için bu dönem, beynin çevresel etkilere en açık olduğu dönemdir. Bu kapsamda çevre, çocuğun gelişimini ve öğrenme motivasyonunu derinden etkiler. Çocuğun ne kadar keşfedebileceği, neler öğrenebileceği ve hangi hızla öğrenebileceği çocuğun çevresinin ne kadar destekleyici olduğuyula ve çocuğa ne gibi olanaklar sunulduğuyula yakından ilişkilidir (MEB, 2013).

Kundakçı (2013), okul öncesi eğitimi çocukların gelişim düzeylerini dikkate alan, zengin bir uyarıcı ortam sunan, çocuğa yerel ve evrensel kültürel değerleri aşıl原因 planlı bir süreç olarak ifade eder. Okul öncesi eğitimin amacı: çocuğun bilişsel, sosyal, duyuşsal, dil ve fiziksel açılardan destekleyip ilkökula hazırlamak şeklinde özetlenebilir (Zembat, 1999). Küreselleşen dünyada rekabetin artmasıyla birlikte çocukların eğitimi giderek merkezi bir konuma gelmektedir. Yaşamın ileri ki safhasında ulaşılan ekonomik ve eğitsel düzey, okul öncesi eğitim çağını oluşturan yaş dönemindeki yaşantıların kalitesiyle doğrudan ilgili olduğuna inanılmaktadır (Barnett ve Yarosz, 2007). Küreselleşen dünyada rekabet ortamında ülkeleri

ayakta tutabilecek en önemli araç eğitimidir. Avrupa Birliği, ekonomik açıdan rekabet ve sosyal uyum adına eğitim politikalarını öncelik haline getirmiştir. Bu anlamda AB, eğitim politikalarında ulusal-evrensel dengesini oluşturmaya çalışıp somut hedefler belirlemeye çalışmaktadır (Atabay, 2006). AB üyelik sürecinde olan ülkemiz, AB normlarını ülkemizde oturtmaya çalışmaktadır. Bu normlar ekonomik, siyasal, tarım vb. alanlarda olmaktadır. Bu normlardan biri de eğitim başlığı altındadır. AB üyeliğini hedefleyen ülkemizin eğitim sisteminde bir takım düzenlemeler yapılması gerekmektedir (Alkan, 2003).

Eğitim sistemleri, ülkelerin ihtiyaç duyduğu nitelikli bireyleri yetiştirme amacı gütmektedir (Doğan, 2015). Ülkeler kendi eğitim sistemlerini oluşturup geliştirmektedirler. Bu oluşum ve gelişim sürecinde diğer örneklerin incelenmesi, oluşturulacak ya da geliştirilecek eğitim sistemi için şüphesiz ki yararlı olacaktır. Eğitim anlamında ülkelerin farklı uygulamaları olmakla beraber benzer bir takım uygulamaları da söz konusudur. Bu benzerlik ve farklılıklar istatistiksel olarak literatür çalışmalarına yansımaktadır. Bu çalışmaların başında düzenli olarak yayınlanan OECD, Eurydice raporları gelmektedir. Bu raporlar Avrupa ve Avrupa dışı gelişmiş ülkelerin eğitim durumlarını istatistiksel veriler aracılığıyla karşılaştırmaktadır. Düzenli olarak yayınladıklarından bir önceki döneme göre değerlendirme yapma imkânı da sunmaktadır. Karşılaştırmalı eğitim, farklı kültürlerde ya da ülkelerdeki eğitim sistemlerinin farklılık veya benzerliklerini ortaya çıkarmaya çalışır. Ayrıca eğitim sistemlerinin oluşturulup geliştirilmesinde faydalı bilgiler sunar (Türkoğlu, 1985). Karşılaştırmalı eğitim, farklı yerlerde ve farklı zamanlarda, eğitim sistemlerini bütüncül bir şekilde ya da kısmen karşılaştırarak, benzerlik ve farklılıklarını ortaya koyup, bunların eğitime uygulanmasını sağlayarak toplumun refah düzeyini artıran bir bilimdir (Erdoğan, 2003; Ergün, 1985; Lauwerys, Neff ve Varış, 1979).

Uzun'a (2016) göre, "Karşılaştırmalı eğitim, eğitimde yaşanan sorunlarla ve çözüm yollarıyla ilgilenen ve bu sorunlara farklı disiplinlerden yardım alarak çözümler bulmaya çalışan, nihai hedefi eğitimin ve eğitim sistemlerinin geliştirilmesi olan bir disiplindir. Bu yönüyle karşılaştırmalı eğitim, yaptığı çalışmalarla eğitimde kalitenin yükseltilmesi, eğitim çalışmalarına farklı bakış açıları kazandırılması konularında eğitime destek olacak bir bilim dalı olduğu için önem arz etmektedir". Ülkeler, çeşitli özelliklerine göre sınıflandırılmaktadırlar. Ülkelerin gelişmişliklerine göre sınıflandırılmaları, bu sınıflandırmaların başında gelmektedir. Sınıflandırmalara gidilirken eğitim, dikkate alınan özelliklerin başında bulunmaktadır. Eğitim anlamında gelişmiş ülkeler, gelişmişlik düzeylerini yükseltme çabasında, gelişmekte olan ülkeler de gelişmiş ülkeleri istatistiksel anlamda yakalama çabası içindedir (Türkoğlu vd, 2015).

Balaban'a (2017), göre "Türkiye'de okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması ve okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması amacıyla, mevcut eğitimin sorunları çeşitli platformlarda tartışılmakta ve sorunlara yönelik çözüm önerileri aranmaktadır. Ancak yapılan bütün çalışmalara rağmen, okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarının, Avrupa Birliği (AB) ve Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

(OECD) ülkelerindeki seviyelere henüz ulaşamadığı görülmüştür.’’. Bu problemlere çözüm sunmak amacıyla, Türk okul öncesi eğitim kurumlarındaki çalışma süreleri, öğretmen sayıları ve öğrenci sayıları gelişmiş ülkelerle karşılaştırılmıştır. Türkiye’deki okul öncesi eğitimde karşılaştırılan alanlarda mevcut durumun tespiti ve ileriye dönük nelerin yapılması gerektiği sorularına cevap aranmıştır. Ayrıca bu verilerle okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim sürelerinin düzenlenmesinin gerekli olup olmadığını ortaya çıkaracağından önemlidir.

2. YÖNTEM

Bu araştırmada, seçilen ülkelerin okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğrenci sayıları, öğretmen sayıları ve eğitim süreleri Türkiye ile karşılaştırılmıştır. Ayrıca Türkiye’nin okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğrenci sayıları ve öğretmen sayıları da kendi içinde incelenmiştir. Böylelikle bu iki başlıkta tarihsel gelişimde ortaya konmuştur. Veriler toplanırken doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Verilerin analizi yapılırken mevcut durumlar tablolar halinde gösterilerek karşılaştırmalar yapılmıştır. Karşılaştırma yapılırken gelişmiş OECD ve AB üyesi ülkeler seçilmiştir. Bu karşılaştırmalardan hareketle yorumlar yapılarak önerilerde bulunulmuştur.

3. BULGULAR

Araştırmaya yönelik olarak yapılan doküman analizlerinde çalışma grubunda bulunan ülkelerin, karşılaştırılan konularla ilgili bulguları tablolar halinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır. Ayrıca Türkiye için karşılaştırılan konularda detaylı olarak tablolar oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda Okullaşma oranları ve zorunlu eğitim; Öğretmen, öğrenci ve derslik sayıları; Çalışma süreleri alt başlıklarına ait istatistiksel veriler ortaya çıkmıştır.

Okullaşma Oranları ve Zorunlu Eğitime Başlama Yaşları

Bu başlıkta, Türkiye’nin 2015-16 eğitim öğretim yılına ait okullaşma oranları, tarihsel süreçte 4-5 yaş aralığında Türkiye’nin yıllara göre okullaşma oranının gelişimi, Türkiye’nin gelişmiş AB ve OECD ülkeleriyle 2014 yılına ait 3, 4, 5 yaş gruplarındaki kayıt oranları ve zorunlu eğitime başlama yaşı tablolar halinde karşılaştırılmıştır. Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarındaki 2015-16 eğitim öğretim yılına ait okullaşma oranları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

2015-16 Eğitim Öğretim Yılı Net Okullaşma Oranı (%)

Cinsiyet	3 yaş (2012 doğumlular)	4 yaş (2011 doğumlular)	5 yaş (2010 doğumlular)
Toplam	11,74	33,56	67,17
Erkek	11,67	33,62	67,42
Kız	11,81	33,50	66,91

Kaynak: MEB Eğitim İstatistikleri- Örgün Eğitim 2015-2016

Tablo 1’de görüldüğü üzere ilkokuldan önceki son yaş grubu olan 5 yaş grubunda net okullaşma oranı %67,17’dir. Cinsiyet durumuna göre dağılımlar dengelidir. 3 yaşındaki çocukların yaklaşık %12’si, 4 yaşındaki çocukların yaklaşık %34’ü ve 5 yaşındaki çocukların yaklaşık %68’i okula gitmektedir. Yaş grubu düştükçe okullaşma oranı azalmaktadır. Türkiye’de yıllara göre 4-5 yaş aralığındaki okullaşma oranı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında 4-5 Yaş Aralığında Yıllara Göre Okullaşma Oranı

Eğitim-Öğretim Yılı	Okullaşma Oranı (%)
1985-1986	4,1
1990-1991	4,9
1995-1996	7,6
2000-2001	10,3
2005-2006	19,9
2010-2011	43,1
2015-2016	49,27

Kaynak: MEB Eğitim İstatistikleri-Örgün Eğitim 2015-16; Başal, 2013

Tablo 2’de görüldüğü gibi okullaşma oranı 1985-86 öğretim yılında %4,1 iken, günümüzde 2015-16 eğitim öğretim yılı itibariyle yaklaşık olarak %50’ye ulaşmıştır. 4-5 yaş grubu, 48-66 aylık çocukları ifade etmektedir. 2012-13 eğitim-öğretim yılında 4+4+4 eğitim sistemine geçilmeden önce 4-5 yaş grubu, 48-72 aylık çocukları kapsamaktadır. Türkiye’nin 2014 yılına ait okul öncesi eğitim kurumlarındaki 3,4,5 yaş gruplarındaki okullaşma oranları ve zorunlu eğitime başlama yaşı OECD ve AB ülkeleriyle karşılaştırmalı olarak Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3

Türkiye ve Diğer Ülkelerdeki Okul Öncesinde Kayıt Oranları 2014 (%) ve Zorunlu Eğitime Başlama Yaşı

Ülkeler	3 Yaş	4 Yaş	5 Yaş	Zorunlu Eğitime Başlangıç Yaşı	(*) OECD ortalamasında olan ülkeler:
OECD (*)	71	86	95	6	Letonya, İsrail, Slovenya, Estonya, Şili, Slovakya, Güney Kore,
AB (**)	71	89	95	6	Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti,
Türkiye	8	32	71	5-6	Meksika, Yeni Zelanda, Avustralya,
ABD	42	68	90	4-6	Finlandiya, Japonya, ABD, Birleşik
Birleşik Krallık	84	99	99	4-5	Krallık, Türkiye, İsviçre, İsveç,
Rusya Federasyonu	78	83	83	7	İspanya, Portekiz, Norveç, Hollanda,
Avustralya	69	85	100	6	Lüksemburg, İtalya, İrlanda, İzlanda,
Fransa	100	100	100	6	Yunanistan, Almanya, Fransa,
Almanya	94	98	99	6	Danimarka, Kanada, Belçika,
İsrail	98	98	98	-	Avusturya
Güney Kore	90	92	94	6	(**) AB ortalamasında olan ülkeler:
İspanya	96	97	97	6	Avusturya, Belçika, Çek Cumhuriyeti,
Norveç	95	97	98	-	Danimarka, Estonya, Finlandiya,
					Fransa, Almanya, Yunanistan,
					Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya,
					Lüksemburg, Hollanda, Polonya,
					Portekiz, Slovenya, Slovak
					Cumhuriyeti, İspanya, İsveç ve Birleşik

Kaynak: Education at a Glance 2016, OECD İndicators (2016)

Tablo 3’te görüldüğü üzere 2014 yılı referans alındığında Türkiye okullaşma oranları bakımından hem OECD’nin hem de AB’nin bir hayli gerisinde bulunmaktadır. Özellikle 3 yaşta bu durum bariz bir şekilde görülmektedir. Türkiye’de 2014 yılı referans alındığında 3 yaşta okullaşma oranı %8 iken, OECD ve AB ülkelerinde bu oran %71’dir. Türkiye’de zorunlu eğitime başlangıç yaşı 5-6 arasındadır. OECD ve AB ülkelerinin ortalama zorunlu eğitime başlama yaşı 6’dır. Türkiye’de zorunlu eğitim daha erken başlamaktadır.

Öğretmen, Öğrenci ve Derslik Sayıları

Bu başlıkta, Türkiye’nin 2015-16 yılına ait öğrenci, öğretmen, derslik ve kurum sayıları; Türkiye’nin yıllara göre öğrenci ve öğretmen sayılarının gelişimi; 2014 yılına ait öğretmen başına düşen ortalama öğrenci sayısı OECD ve AB ülkeleriyle karşılaştırmalı olarak tablolar halinde verilmiştir.

Türkiye’nin 2015-16 yılına ait öğrenci, öğretmen, derslik ve kurum sayıları Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4

Türkiye’de 2015-16 yılındaki öğrenci, öğretmen, derslik ve kurum sayıları

Öğrenci Sayıları			Öğretmen Sayıları			Derslik Sayısı	Okul/Kurum Sayısı
Toplam	Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kadın	58 265	27 793
1 209 106	633 349	575 757	72 228	3 871	68 357		

Kaynak: MEB Eğitim İstatistikleri- Örgün Eğitim 2015-2016

Tablo 4’de görüldüğü üzere 2015-16 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitimi kurumuna devam eden öğrenci sayısı 1.209.106, öğretmen sayısı 72.228 ve derslik sayısı da 58.265’tir. Mevcut öğrencilerin yaklaşık olarak %52’si erkek ve %48’i kız öğrencilerden oluşmaktadır. Mevcut öğretmenlerin yaklaşık %95’i bayan ve %5’i erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Mevcut verilerden hareketle bir öğretmen başına yaklaşık olarak 17 ve sınıf başına da 21 öğrenci düşmektedir. Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğrenci ve öğretmen sayılarının yıllara göre tarihsel gelişimi Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yıllara Göre Öğrenci Ve Öğretmen Sayıları

Eğitim-Öğretim Yılı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı
1923-24	5880	136
1940-41	1690	60
1950-51	1760	71
1960-61	2730	104
1970-71	10 714	743

1980-81	43 545	2874
1990-91	113 388	6624
2000-01	228 503	11 591
2010-11	1 115 818	55 883
2015-16	1 209 106	72 228

Kaynak: MEB Eğitim İstatistikleri- Örgün Eğitim 2015-16; Derman ve Başal, 2010

Tablo 5’te 1923’ten günümüze her on yıllık dönem başında öğrenci sayıları gösterilmiştir. Cumhuriyetin kuruluşunda 5.880 olan öğrenci sayısı, nüfus artışı ve geçen 93 yılın ardından 1.209.106 rakamına ulaşmıştır. Cumhuriyetin kuruluşunda 136 olan öğretmen sayısı, 2015-2016 öğretim yılında 72.228’e ulaşmıştır. Okul öncesi eğitim kapsamında, 2014 yılına ait öğretmen başına düşen öğrenci sayısı OECD ve AB ülkeleriyle karşılaştırmalı olarak Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

Türkiye ve Diğer Ülkelerdeki Okul Öncesi Eğitimde Öğrenci Sayısının Öğretim Personeline Oranları

Ülkeler	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	
OECD (*)	14	(*) OECD ortalamasında olan ülkeler: Letonya, İsrail, Slovenya, Estonya, Şili, Slovakya, Güney Kore, Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Meksika, Yeni Zelanda, Avustralya, Finlandiya, Japonya, ABD, Birleşik Krallık, Türkiye, İsviçre, İsveç, İspanya, Portekiz, Norveç, Hollanda, Lüksemburg, İtalya, İrlanda, İzlanda, Yunanistan, Almanya, Fransa, Danimarka, Kanada, Belçika, Avusturya
AB (**)	13	
Türkiye	17	
ABD	12	
Avustralya	5	
İsveç	6	
Birleşik Krallık	18	
Fransa	22	
Çin	21	
Finlandiya	10	
Almanya	10	(**) AB ortalamasında olan ülkeler: Avusturya, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Lüksemburg, Hollanda, Polonya, Portekiz, Slovenya, Slovak Cumhuriyeti, İspanya, İsveç ve Birleşik Krallık (İskoçya, Galler, Kuzey İrlanda ve İngiltere)
İspanya	15	
Japonya	15	
Güney Kore	14	

Kaynak: Education at a Glance 2016, OECD Indicators (2016)

Okul öncesi eğitimde Türkiye’de öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 17’dir. Bu rakam OECD ülkelerinde 14, AB ülkelerinde 13’tür. Rakamlar göstermektedir ki Türkiye, öğretmen başına düşen öğrenci sayısında OECD ve AB ülkelerinin gerisindedir.

Eğitim/Çalışma Süreleri

Türkiye’de okul öncesi eğitimin süresi, Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumlar Yönetmeliğinde (2014) şu şekillerde ifade edilmiştir: ‘‘MADDE 5 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında ders yılı süresinin 180 iş gününden az olmaması esastır. MADDE 6 – (1) Okul öncesi eğitim kurumlarında; a)Okul öncesi eğitim kurumlarında günde elliser dakikalık aralıksız 6 etkinlik saati süre ile ...’’ Bu maddelere göre okul öncesi eğitimin günlük süresi 300 dakika yani beş saattir. Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitimin 180 iş gününden az olmaması esas alınır ve günlük 5 saat eğitimden yılda en az 900 saat eğitim yapılmaktadır. Haftalık eğitimde 25 saattir (MEB, 2016).

Okul öncesi eğitim kapsamında, bir eğitim öğretim yılında, net öğretim saatleri, çalışılan hafta sayısı ve çalışılan gün sayısına ilişkin diğer ülkelerle karşılaştırmalar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7

Bir Eğitim Yılı İçerisinde Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına İlişkin Veriler

Ülkeler	Net Öğretim Saatleri	Çalışılan Hafta Sayısı	Çalışılan Gün Sayısı	(*) OECD ortalamasında olan ülkeler: Letonya, İsrail, Slovenya, Estonya, Şili, Slovakya, Güney Kore, Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Meksika, Yeni Zelanda, Avustralya, Finlandiya, Japonya, ABD, Birleşik Krallık, Türkiye, İsviçre, İsveç, İspanya, Portekiz, Norveç, Hollanda, Lüksemburg, İtalya, İrlanda, İzlanda, Yunanistan, Almanya, Fransa, Danimarka, Kanada, Belçika, Avusturya
OECD (*)	1005	40	190	
AB (**)	1019	40	190	
Türkiye	1080	38	180	
İsrail	1025	38	181	
Norveç	1508	45	225	
Avustralya	885	40	197	
Güney Kore	585	36	180	
İngiltere	722	38	190	
Almanya	1482	39	190	
İspanya	880	37	176	
Fransa	924	36	162	
				(**) AB ortalamasında olan ülkeler: Avusturya, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Lüksemburg, Hollanda, Polonya, Portekiz, Slovenya, Slovak Cumhuriyeti, İspanya, İsveç ve Birleşik Krallık(İskoçya, Galler, Kuzey İrlanda ve İngiltere)

Kaynak: Education at a Glance 2016, OECD Indicators (2016)

Tablo 7’de görüldüğü üzere Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan eğitimin net süresi 1080 saattir. OECD net ortalaması 1005 ve AB net ortalaması 1019 saattir. Türkiye’nin AB ve OECD ortalamasının üzerinde bir net eğitim süresi bulunmaktadır. Türkiye, OECD ülkelerinin net ortalamasından 75 saat, AB ülkelerinin net ortalamasından da 61 saat daha fazla öğretim yapmaktadır. Türkiye’de 38 hafta öğretim yapılmaktadır. OECD ve AB ülkelerinde 40 hafta öğretim yapılmaktadır. Türkiye, OECD ve AB ülkelerinde 2 hafta daha az öğretim yapmaktadır. Türkiye’de bir yılda toplam en az 180 gün öğretim yapılmaktadır. OECD ve AB ülkelerinde ortalama en az 190 gün öğretim yapılmaktadır. Türkiye’de OECD ve AB ülkelerinden 10 gün daha az öğretim yapılmaktadır.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamızda Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarında ve OECD, AB ülkelerindeki bir eğitim-öğretim yılındaki öğretim saatleri, gün sayıları, hafta sayıları ve öğretmen başına düşen öğrenci sayıları ve 3 yaş, 4 yaş, 5yaş grubu için okullaşma oranları karşılaştırılmıştır. Türkiye’de ve OECD-AB ülkelerindeki mevcut karşılaştırmalı durum şu şekildedir:

Öğretim saatleri açısından Türkiye, OECD ortalamasından 75 saat ve AB ortalamasından da 61 saat daha fazla eğitim-öğretim yapılmaktadır. Dolayısıyla Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenler daha fazla saat çalışmaktadır. Bu noktada çalışma saatlerinin düşürülmesi gerekmektedir. Bu düşüş, günlük eğitim süresinin kısaltılmasıyla ya da öğretim yapılan gün sayısının azaltılmasıyla sağlanabilir.

Gün sayıları açısından Türkiye, OECD ve AB ülkelerinden 10 gün daha az eğitim-öğretim yapılmaktadır. Bu noktada eğitim-öğretim yapılan gün sayısının artırılması gerekmektedir.

Hafta sayıları açısından Türkiye, OECD ve AB ülkelerinden 2 hafta daha az eğitim-öğretim yapılmaktadır. Bu noktada eğitim-öğretim yapılan hafta sayısının artırılması gerekmektedir.

Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (sınıf mevcutları) açısından Türkiye’de bir öğretmene OECD ülkelerinden 4, AB ülkelerinden 3 tane daha fazla öğrenci düşmektedir. Bu noktada öğretmen sayısının artırılması gerekmektedir.

Okullaşma oranları(3 yaş, 4 yaş, 5 yaş) açısından Türkiye OECD ve AB ülkelerinin bir hayli gerisindedir. OECD ve AB ülkelerinde 5 yaşta okullaşma oranı %95 kadarken bu rakam Türkiye’de %71’dir. 4 yaşta OECD ve AB ülkelerinde okullaşma oranı %90’a yakınken bu rakam Türkiye’de %30 civarlarındadır. 3 yaşta OECD ve AB ülkelerinde okullaşma oranı %70 civarlarındayken bu rakam Türkiye’de yaklaşık %10 civarlarındadır. Görüldüğü üzere okullaşma oranının özellikle 3 ve 4. yaşlarda artırılması gerekmektedir.

Mevcut durum göstermektedir ki; Ülkemizde okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim-öğretim günü ve hafta sayısı olarak daha az, ancak eğitim-öğretim saati olarak OECD ve AB ülkelerinden daha çok çalışılmaktadır. Bu durum ancak günlük eğitim süresinin uzun oluşuyla açıklanabilir. Türkiye’deki okul öncesi eğitim kurumlarında günlük eğitim süresinin kısaltılması, öğretmen başına düşen öğrenci sayısının azaltılması, sınıf/derslik sayısının artırılması; okul öncesi eğitimi öğretmeni istihdamına öncelik ve önem verilmesi gerekmektedir.

5. KAYNAKLAR

- Alkan, N.(2003). *Avrupa Birliği ve Türk Eğitiminden Beklentiler. Avrupa Birliği ve Eğitim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları Yayın No: 192, 51-57.
- Atabay, S. (2006). Avrupa Birliğinde Eğitim ve Türkiye. *Eğitime Bakış*, Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi. 2 (7), 25-27.
- Bailey, K.D. (1982). *Methods of Social Research* (2nd ed.). New York: The Free Press.
- Balaban, E., (2017). *Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yönetim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar* (Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Başal, Handan Asude (2013). *Okul Öncesi Eğitime Giriş*. Bursa: Ekin Yayınevi.
- Barnett, S.,Yaros, D. (2007). *Who Goes to Preschool and why does It Matter? Preschool Policy brief revised*, Issue 15, ss. 1-15.

- Bay, A. (2014). *Eskişehir İli Bağımsız Kamu Anaokulları Yönetici ve Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliğini Benimseme ve Uygulanabilir Bulma Düzeyleri* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Bozkurt, Z. (2015). Nitel Araştırma Yöntemleri. Erişim adresi: <https://prezi.com/6qmh5odit4r>. Erişim tarihi: 10.10.2017.
- Derman, M, Başal, H.A (2010). Cumhuriyetin İlanından Günümüze Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretimde Niceliksel ve Niteliksel Gelişmeler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (11), 560-569.
- Doğan, S. (2015). *Cumhuriyet Döneminde Türkiye Nüfusunda Meydana Gelen Değişimler ve Okul Öncesi Eğitim Sistemine Yansımaları* (Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Erdoğan, İ. (2003). *Çağdaş Eğitim Sistemleri*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Ergun, D. (2005). *Sosyoloji ve Eğitim*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Ergün, M. (1985). *Karşılaştırmalı Eğitim*. <https://s3.amazonaws.com/academia.edu>. adresinden erişildi Erişim tarihi: 15.04.2017.
- Karakütük. K. (2009). Eğitimin Ekonomik Temelleri. V. Sönmez (Ed.). *Eğitim Bilimine Giriş içinde (s. 152-185)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Karlık, R. (2002). *Uluslararası Ekonomik Mali ve Siyasal Kuruluşlar*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Kundakçı, S. (2013). *Tokat İli Örneğinde Zorunlu Okul Öncesi Eğitim Pilot Uygulamasının Değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat
- Lauwerys, J., Varış, F., Neff, K. (1979). *Mukayeseli Eğitim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- MEB. (2016). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2015/2016*. Ankara. Erişim adresi: <http://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64>. Erişim tarihi: 12.10.2017.
- MEB. (2013). *Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programı*. Ankara. Erişim adresi: <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> . Erişim tarihi: 12.10.2017.
- MEB. (2014). *Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumlar Yönetmeliği*. Ankara. Erişim adresi: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/ilkveokuloncyon_0/yonetmelik.pdf. Erişim tarihi: 12.10.2017.
- MEB.(2016). Erişim adresi: <http://www.meb.gov.tr/2016-2017-yili-calisma-takvimi>. Erişim tarihi: 15.10.2017.
- OECD. (2016). *Education at a Glance 2016, OECD Indicators*, 430, 426, 308, 302, 475.
- Sevinç, M. (2005). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar 1 (1. Basım)*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

- Sönmez, V. (2005). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı (12. Basım)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şişman, M. (2014). *Eğitim Bilimine Giriş (12. Basım)*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tezcan, M. (1985) *Eğitim Sosyolojisi (4. Basım)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Türkoğlu, A. (1985). *Karşılaştırmalı Eğitim: Dünya Ülkelerinden Örneklerle*. Adana: Baki Kitabevi.
- Türkoğlu, A.(Ed), (2015). Yakar, A., Ayaçlı, B., Altay, B., Karcı Aktaş, C., Göçer, G., Başara Baydilek, N., Aydoğan, R., Evran, S. ve Turgut Kahyaoğlu, *Karşılaştırmalı Eğitim Dünya Ülkelerinden Örneklerle*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Uzun, S., (2016). *Okul Öncesi Dönem Din Eğitimi (İslam Dini) Programlarının Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi Türkiye ve Amerika Örnekleri* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2006), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Kitabevi.
- West, P. (1981). The Costs of Higher Education: How Much Do Colleges and Universities Spend per Student and How Much Should They Spend? A Report Prepared with the Support of the Exxon Education Foundation and the Ford Foundation and Issued by the Carnegie Council on Policy Studies in Higher Education. *Journal of Teacher Education*. 32 (5), pp: 57-58.
- Zembat, R. (1999). *Okul Öncesi Eğitimde Program. Okul Öncesi Eğitimde Temel Konular. Öğretmen El Kitabı*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Extended Abstract

In the light of the "scientific Works try to solve existing problems" principle, this study focuses on the correctness of the complaints about the fact that the pre-school education teachers' working time is very high and that there is no break, and the solution of these complaints. In this context the schooling rates, the age of compulsory education, the number of students, the number of teachers, the number of classrooms, the number of institutions, the number of weeks and the number of days worked by teachers in a school year, and the daily working time of teachers were examined. The schooling rates, the number of students, the number of teachers, the number of students per teacher, the number of weeks worked in one academic year, the number of working days and daily working hours are compared with OECD and EU member countries. In addition to these comparisons, the number of students, the number of teachers, the number of classrooms / institutions and the historical development of schooling rates are also identified in the Turkish preschool education system. The aim of this study is to determine the current status of the Turkish pre-school education system and to seek answers to the question of what needs to be done in the name of progress, and to suggest solutions in the issues that indicate comparative and historical development of Turkish pre-school education system. The importance and priority of preschool education is obvious. Considering this fact, it is important to solve these problems of the teachers. With the solution, a more efficient and higher quality education and training period can be

considered. The quality and efficiency that are expected to increase in pre-school education are likely to be positive for both the individual and the society. It is also important that the Turkey will catch up developed OECD and EU member states in the regard of the compared educational statistics. To make comparison, OECD and EU member countries are selected. The reason for choosing the EU countries, stems from the vision of our country. The reason for the selection of OECD countries is that they include both developed and developing countries as well as some EU member countries. Considering that Turkey takes example developed countries on education and tries to draw a paralel between it's statistical data on education and the statistical data on education of OECD and EU Member States, it is thought that comparison with OECD and EU MemberStates is appropriate. The 'document review' method was used to collect the data. In the study, "Formal Education Statistics" published regularly by the Ministry of national education, "Eurydice", and "Education at a glance, OECD Indicators" reports that are reflecting the statistics of OECD and EU MemberStates on a regular basis were used. When analyzing the data, the current situation was shown in tables and comparisons were made. Based on these comparisons, comments and suggestions were made. After the historical development of the schooling rates in the Turkish pre-school education system has been demonstrated and the current situation has been expressed, the schooling rates have been compared with the OECD and EU MemberStates. After the number of students, number of teachers and current status of classrooms / institutions are shown in the Turkish preschool education system and the historical development of the number of students and the number of teachers is expressed, the number of students, the number of teachers and the number of students per teacher are compared with the OECD and EU countries. In the Turkish pre-school education system, The number of weeks and days worked and the current status of the daily working period were stated and compared with OECD and EU countries. The study concluded that daily working hours should be reduced in preschool education institution. This decrease can be achieved by shortening the period of daily training or by reducing the number of days of instruction. As the number of students increases, the schooling rate-especially at age 3 and 4- needs to be increased, It has been concluded that the number of class / classrooms or institutions should increase and pre-school education should give priority and importance to teacher employment.